

Henkilökohtaisen avun palveluseteli

VD/8611/05.03.00/2018

ML-L/AA

Vammaispalvelulain (380/1987) mukaan henkilökohtaista apua järjestetään vaikeavammaiselle henkilölle, joka pitkäaikaisen tai etenevän vamman tai sairauden vuoksi tarvitsee välttämättä ja toistuvasti toisen henkilön apua suoriutuakseen päivittäisistä toiminnoista. Henkilökohtainen apu kohdistuu niihin arjen/tavallisen elämän toimiin, jotka henkilö tekisi itse, mutta ei niistä vamman tai sairauden vuoksi selviä. Henkilökohtainen apu tukee vammaisen henkilön omia valintoja, itsemääräämisoikeutta, osallisuutta ja omannäköistä elämää. Vantaalla on tällä hetkellä n. 600 asiakasta, joille on myönnetty henkilökohtainen apu. Kustannukset v. 2017 olivat n. 6.3 milj. euroa.

Henkilökohtainen apu voidaan järjestää ostopalveluna, palvelusetelillä tai ns. työnantajamallilla, jossa vammaisen henkilö toimii työnantajana ja kunta sijaispalkanmaksajana. Vantaalla on käytössä henkilökohtaisessa avussa pääosin työnantajamalli täydennettynä ostopalvelumahdollisuudella niille vammaisille, joiden ei ole mahdollista tai halua toimia työnantajana. Palvelusetelin käyttöönotto lisäisi vammaisen henkilön valinnan mahdollisuuksia.

Lisäksi vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki on tarkoitus yhdistää yhdeksi vammaisten henkilöiden sosiaalihuollon erityispalveluja koskevaksi laiksi 1.1.2021. Lain luonnoksessa työnantajamallista säädetään tarkemmin, ja työnantajamallin käyttäminen tulee jatkossa edellyttämään erikseen kirjattua vammaisen henkilön suostumusta toimia työnantajana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilain (569/2009) lähtökohtana on, että palveluseteli on yksi kuntien käytössä oleva palveluiden järjestämistapa. Palvelusetelin käyttöönoton tavoitteena on lisätä asiakkaan valinnan mahdollisuuksia ja sujuvoittaa kunnan palveluja. Palveluseteli on asiakaslähtöinen tapa tarjota palvelua, sillä se vapauttaa asiakkaan työnantajan velvollisuuksista. Kunnalle palveluseteli on vähemmän työtä tuottava ja nopeampi järjestämistapa, jolla mahdollistetaan resurssien kohdistaminen oikeisiin asioihin. Palvelusetelin käyttöönotto on myös valmistautumista mahdollisesti käyttöön tulevaan asiakasseteliin.

Palveluseteliä tarjotaan asiakkaalle, jolla on todettu henkilökohtaisen avun tarve ja jonka arvioidaan pystyvän toimimaan palvelusetelin kanssa. Palvelusetelin käytöstä tehdään aina viranhaltijan päätös. Palveluntarve arvioidaan ja asiakkaan kanssa tehdään palvelusuunnitelma, johon kirjataan henkilökohtaisen avun määrä ja toteuttamistapa. Palveluseteli myönnetään asiakkaalle kuukausittaisena tuntimääränä.

Asiakas valitsee itse palveluntuottajan ja tekee palveluntuottajan kanssa sopimuksen palvelun antamisesta. Asiakas voi aina kieltäytyä palvelusetelistä, jolloin palvelu tulee järjestää muilla järjestämistavoilla. Kunta hyväksyy palvelusetelipalveluntuottajat. Palveluntuottajan on täytettävä sekä lakisääteiset että kunnan sääntökirjassa asettamat hyväksymisehdot. Lisäksi kunnan on pidettävä luetteloa hyväksymistään palveluntuottajista.

Lain mukaan palvelusetelin arvon tulee olla kohtuullinen. Henkilökohtainen apu on asiakkaalle maksuton palvelu, joten henkilökohtaisen avun palvelusetelissä asiakkaalle ei saa jäädä omavastuusuutta maksettavaksi. Palvelusetelin arvon tulee olla sellainen, että sillä saa ostettua myönnetyn palvelun. Helsingissä henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvo on 22 euroa/tunti ja Espoossa 21 euroa/tunti.

Vantaan henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvoksi esitetään 21 euroa/tunti. Palvelusetelin käyttöönotosta mahdollisesti aiheutuvat lisäkustannukset kyetään kattamaan henkilökohtaiseen apuun varatusta määrärahasta.

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin valmistelu on esitelty vammaisneuvostolle 30.5.2018. Ennakkovaikutusten arviointi on tehty 8.8.2018.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 5.11.2018 § 18

Vs. vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan esitys:

Päätetään hyväksyä henkilökohtaisen avun palveluseteli ja vahvistaa palvelusetelin arvoksi 21 euroa/tunti.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Liite:

- Henkilökohtaisen avun palvelusetelin sääntökirja

Täytäntöönpano: vanhus- ja vammaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

vs. vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, p. 09 8392 0028
asiakasohjauksen päällikkö Anne Aaltio, p. 043 825 6432
sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi